Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est: Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus gerendum, disposita

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

urn:nbn:de:bsz:31-126133

Visual Library

De Secundo.

Progrediemur nunc ad *alteram partem*, Judæ acceſſum perpenſuri.

Hic occurrit

1. *Judæ malitia*, quam clarius perſpiciemus, ſi intueamur,

1. *Sodalitium*. Non enim ſolus venit, ſed cum eo turba multa, cum gladiis & fuſtibus, miſſi à Principibus & Senioribus populi.

Hîc imaginem habemus *Eccleſiæ malignantium*, quæ ſemper in more habuit, externa vi & armis errores propagandi. Exemplum adhuc hodie habemus in Pontificiis, qui velut Saulus minas & cædes ſpirant, adverſus diſcipulos Domini, Act. 9. verſ. 1. quod à Patre ſuo Diabolo didicerunt, qui homicida & mendax eſt ab initio, Joh. 8. v. 44.

2. *Artificium*. Qui autem tradidit eum, dedit illis ſignum, ait Evangeliſta. Metuebant, ne proditorem prehenderent, ideo Judam conduxerant, ut daret ſibi ſignum, ne in capiendo Chriſto aberrarent. Inſignis ſane oſcitantia! Chriſtus quotidie cum ipſis converſatus docuerat in Templo & Synagogis eorum, & ipſi ignorabant ipſum. Quod clarum eſt indicium quod non multum Conciones ejus audierint, aut eas in pretio habuerint, ſicut adhuc hodie inter medios Chriſtianos reperiuntur, qui aliquamdiu Templum frequentarunt, & tamen Chriſtum neſciunt, ſic ara ignoti Dei in medio Chriſtiano orbe hodie invenitur, Actor. 17. verſ. 23. Sane flagitium eſt, hæc à Chriſtianis audiri, in tam clara verbi luce. Hæc namque vita æterna eſt, ut cognoſcant te ſolum verum Deum, Joh. 17. v. 3.

2. *Chriſti fiducia*. Scivit enim Jeſus, quæ eventura ſibi eſſent, ideo obviam hoſtibus procedens, dixit eis: Quem quæritis? Reſponderunt ei, Jeſum Nazarenum. Reſpondit Jeſus: Dixi vobis, quia ego ſum: Si ergo me quæritis, ſinite hos abire, &c.

Hinc eluceſcit

1. *Promta Chriſti obedientia*, de qua Auguſtinus: Non mortuus eſt ex neceſſitate, quia omnipotens, neque ex debito, quia ſanctus & immaculatus, ſed ex libera voluntate, quia miſericors, & miſerator Dominus. Quis non hîc conſiſteret, cum Moſe exclamans: Diligit populos, Deut. 33. verſ. 3.

2. *Immenſa Chriſti potentia*, ſi inſpiciamus

1. *Hoſtium lapſum*. Dicente enim Chriſto, ego ſum; abierunt retrorſum, & ceciderunt, quaſi fulmine proſtrati, in terram. Hoc luculentum indicium, quod major fuerit comprehenſi virtus, quam comprehendentium, ut Leo ait.

Exhorreſcite hinc vos Eccleſiæ hoſtes & Tyranni! Si protector noſter verbulum modo loquitur, pereundum vobis eſt. Quod ſi enim in ſtatu exinanitionis, paſſionem jamjam aggreſſurus, hoſtes ſuos ita peſſundare potuit: quid putatis, jam præſtiturum eum, ubi ad dextram Dei ſedet, inſtar Majeſtatici Regis dominans ſuper omnem principatum & poteſtatem, Eph. 1. v. 21.

Vobis vero vos mei! in ſolatium id cedit. Quando fremunt gentes & Reges terræ conſultant adverſus Dominum & adverſus Chriſtum ejus, Pſal. 2. v. 2.

Nos ejusmodi Salvatore gaudemus, qui ipſis par eſt ad reſiſtendum, Furor hominum eſt laus ejus, reliquiis furoris accinget ſe, Pſal. 76. v. 11. Eſa. 40. v. 26.

2. *Salvum conductum.* Pontificum & Scribarum mens erat, Chriſtum cum diſcipulis exſtirpandi. Verum Servator frenum injicit truculentiæ, mandatque ut diſcipulos ſuos miſſos faciant.

Adhuc hodie deprehendimus, quod Deus Eccleſiæ ſuæ providentiam agens, metam figat hoſtibus, ultra quam illis progredi non licet. Uſque huc venies & non procedes amplius, Job. 38. v. 11. Hæc tua eſto fiducia, qui te tangit, pupillam oculi ejus tangit, Zach. 2. v. 9.

3. *Oſculi impudentia.* Accedens enim Jeſum dixit: Ave Rabbi, & oſculatus eſt eum. Jeſus non ignorabat, quid oſculum hoc ſibi vellet, propterea dicit ad Judam: Amice, ad quid veniſti? Oſculo Filium hominis tradis? q. d. hæccine gratia eſt, quod te in Collegium Apoſtolicum aſſumſi, quæſtorem conſtitui, quadriennium ferme in menſa mea alui, & in Schola mea adeo fideliter inſtitui? Sane non abs re queri teneor: Etiam homo pacis meæ, in quo ſperavi, qui edebat panes meos, petit me calce, Pſal. 41. v. 10.

Hic exhibetur

1. *Exemplum amoris fucati*, quale quid etiam in ultima hac mundi fece valde familiare eſt, juxta Adagium:

Os nectar promit, mens aconita vomit.

Mel in ore, verba lactis,
Fel in corde, fraus in factis.

Vide Jer. 9. v. 5. Pſal. 55. v. 22.

2. *Exemplum diſcipuli ingrati.* Judas per quadriennium fere ſcholam Chriſti frequentarat, ſedulo ab eodem inſtitutus: jam vero mercedem peſſimam ei perſolvit.

Idem multi fideles Præceptores ab ingratis ſuis diſcipulis experti ſunt, & hodietenus experiuntur. In Prophanis occurrunt Ariſtoteles, Hercules, Galeacius, Sfortia, Nero aliique. Sed, qui reddit mala pro bonis, non recedet malum de domo ejus, Prov. 17. v. 13.

4. *Militum ſævitia.* Acceſſerunt namque & manus injecerunt in Jeſum & tenuerunt eum. Perpendite rem ex æquo Vos mei! & intelligetis, quam malitioſi hi homines fuerint. Non fugiebat illos, Chriſtum multa ſigna in cœcis, ſurdis, mutis, leproſis, obſeſſis, &c. patraſſe. Oculis ſuis viderant, quomodo ſe omnes verbo proſtraverat. Audebant item quomodo proditorem monuit, & ut Dominus omniſcius conſilia ejus nefaria manifeſtavit: attamen adeo obdurati ſunt, ut hæc omnia ſusque deque habeant, & oſculo Chriſtum notatum, vi invadant, & vinciant, ne ipſis viciſſim elabatur.

Conſpicimus hîc, quod ſæpe homines propter pecuniam delinquant. Milites hi opinabantur, quia Pontificum ſtipendia merebantur, ſe ab omni ratione reddenda immunes fore, licet Chriſtum inique prehenderent. Verum die extremo unusquisq; pro ſe rationem reddet Deo, Rom. 14. v. 12. Gal. 6. v. 5.

Quod vero Servator ſua ſponte ſe prehendendum obtulit, in noſtrum emolumentum factum eſt. Captus quippe eſt, ut nos à captivitate Dæmonum liberaret, Auguſtino dicente, Col. 1. v. 12. Hebr. 2. v. 15.

5. *Petri audacia*, judicanda

1. *Ex ipſo facto.* Reliquis enim Apoſtolis quærentibus: Domine, ſi percutimus in gladio? ipſe reſponſum non expectavit: ſed ſtricto gladio percuſſit Pontificis ſervum, & abſcidit auriculam ejus dexteram.

Hæc inſignis temeritas fuit, quod miſer hic Piſcator univerſæ turbæ exercitatorum militum ſe opponere non dubitavit. Eò pertraxit eum ira, quæ in ſinu ſtulti requieſcit, Eccleſ. 7. v. 10. nihilque aliud eſt, quam brevis furor. Noli igitur iracundiæ frenum laxare, juſtitiam enim Dei non operatur, Jac. 1. v. 20.

2. *Ex Chriſti reſponſo.* Non enim hæc audacia ei probatur, ſed diſplicentiam deſuper conteſtatur,

1. *Verbaliter*, dum gladium mittere jubet in vaginam,

1. *Quia illicitum*: Omnes enim qui acceperint gladium, gladio peribunt, q. d. Petre, Petre, ſcisne quid facias? Non te militem vocavi, ut gladio ferias: ſed Præconem & Apoſtolum, ut armis militiæ ſpiritualis deſtruas omnia conſilia, & omnem altitudinem, extollentem ſe adverſus ſcientiam Dei, 2. Cor. 10. v. 5. claves tibi tradidi, Matth. 16. v. 19. gladium vero Magiſtratui politico commendavi, Rom. 13. verſ. 4. qui igitur contra Deum & verbum ejus gladium privatæ vindictæ exercendæ cauſa acceperit, per gladium peribit, & ſibi ipſi maximum incommodum attrahet. Stultum enim occidit indignatio, Job. 5. v. 2.

2. *Quia ſuperfluum.* An putas, inquit, quia non poſſum modo rogare Patrem meum: & exhibebit mihi modo plus quam duodecim legiones Angelorum. Hoc ipſo indicat, ſi tempus pateretur, ſe pro duodecim Apoſtolis duodecim legiones Angelorum precariò accepturum à Patre ſuo cœleſti. Hæc magna multitudo eſt. Una enim legio, teſte Hieronymo, Corpus erat ex ſex millibus virorum conſtans. Livius, legionem quinque millia peditum & trecentos equites habuiſſe ſcribit. Fl. Vegetius de re militari lib. 2. c. 16. ait, legionem habuiſſe decem Manipulos, (Manipulus habebat centurias duas.) Si ad calculum revoces, 72300. pedites, & 8760. equites: ſi ſummam ſubducamus: 81060. Angelos.

Quodſi igitur unus Angelus in Ægypto omne primogenitum percuſſit, una nocte, Exod. 12. v. 29. & in caſtris Aſſyriorum, centum octoginta quinque millia, 2. Reg. 19. v. 35. facile hinc conjicere poſſumus, quantas copias Chriſtus collegiſſet, ſi Patrem ſuum duodecim legiones Angelorum rogare voluiſſet.

Hoc conſolationi noſtræ inſerviat. S. Angeli ſunt Spiritus adminiſtratorii, emiſſi in miniſterium eorum, qui hæreditabunt ſalutem, Hebr. 1. v. ult. Quando igitur Diabolus circumit velut Leo rugiens, quærens quem devoret, 1. Petr. 5. verſ. 8. bono eſtote animo Dilecti! S. Angeli ſimiliter non feriantur, ſed præliantur cum Dracone, Apoc. 12 verſ. 7. Timeamus modo Dominum, & vitæ ſanctimoniæ ſtudeamus, nec præſidium nobis deerit. Caſtra enim metatur Angelus Domini, circa timentis eum, & eripit eos, Pſal. 34. verſ. 8.

3. *Quia incongruum*,

1. *Reſpectu exhibiti Calicis.* Calicem inquit, quem dedit mihi Pater, non vis, ut bibam

bibam illum ? Quo ipſo intelligit omnia, quæ Pater ejus cœleſtis loco lapſi generis humani ipſi patienda decreverat, ideo Matth.20.v.23. calicem ſuum appellat.

Hoc conſolatione refertum eſt. Quilibet enim certum ſuum demenſum habet, Actor.9.v.16. & tenetur cum Chriſto ex hoc calice bibere: Verum Chriſtus eum primus ſanctificavit, ideo non eſt, quod ægre feramus. Potio menſurata eſt, quæ modum non excedit, & ſcimus, Deum, qui nobis eam infudit, fidelem eſſe, nec pati nos tentari ſupra id, quod poſſumus, 1. Cor.10.v.13.

2. *Reſpectu ſacri Codicis.* Quomodo autem, ait, Servator, implebuntur Scripturæ? quia ſic oportet fieri. Deus per Prophetas multifariam prædixit, quid cum Filio ſuo tempore Paſſionis eventurum eſſet, id implendum fuit, non ex fato Stoico, ſed ex divinæ prævisionis oraculo. Ideo quoque decretum hoc ſuum ad bonum finem direxit, ut Chriſti paſſio & mors ad redemtionem generis humani tetenderit, unde Auguſtinus: *Non ſineret male fieri bonus, niſi ex malo etiam aliquid boni elicere poſſet.* Mirabile enim facit conſilium, & magnificat ſapientiam, Eſa.28.v.ult.

6. *Apologiæ evidentia*, qua Chriſtus contra hoſtes ſuos ſe defendit.

Circa quam notandum

1. *Tempus.* Facta enim in illa hora, qua ſummi Pontifices, Magiſtratus Templi & Seniores, ipſum prehenſum vinculis conſtricturi erant. Quo ipſo nos docet, ne nos in extremo diſcrimine à veritate deterreri patiamur ſed pro ea uſque ad mortem certemus, Sir. 4. v.33. Quoad uſque juſtitia convertatur in judicium, Pſal.94.v.15.

2. *Zelus.* Apologia enim ejus continet tria membra, & exhibet Principibus Sacerdotum, Magiſtratibus Templi & Senioribus

1. *Ipſorum truculentiam*, quam exercebant

1. *Nocturno incurſu.* Quod enim noctu contingit, ſemper formidoloſius eſt, quam quod Deus interdiu huic vel illi immittit. Ideo filii hujus ſeculi id obſervare ſolent, & quando pios afflictare volunt, noctu id perpetrant. Qui enim male agit, odit lucem, Joh.3.v,20.21.

2. *Armorum ſtrepitu.* Venerunt enim gladiis & fuſtibus. Chriſtus erat Perſona Eccleſiaſtica, ut & diſcipuli ejus, propterea non indiguiſſent ejusmodi armis, ſed ex Scriptura adverſus eum diſputare debuiſſent, ſi ſincerè cum eo agere voluiſſent. Quia vero in Scriptura diffidunt, ideo gladiis & fuſtibus rem agunt.

Hoc ſemper Pſeudo-Prophetis in familiari uſu fuit, ſicut adhuc hodie meretrix Babylonica id in praxi demonſtrat, unde S. Johanni oſtenditur ebria, de ſanguine Sanctorum, & de ſanguine Martyrum Jeſu, Apoc.17.v.6.

3. *Falſo conceptu*, ideo ait Servator, quaſi ad latronem exiiſtis. Hoc quoque noſtri cauſa ſuſtinuit. Ipſe enim ſanctus eſt, innocens, impollutus, ſegregatus à peccatoribus, Hebr.7.v.20. neminem unquam occidit, ſed initio nobis omnibus vitam largitus, ideo in mundum venit, ut omnes per ipſum viveremus, Gal.2.v.20.

Nos latrones eramus, & quia Servator vadem ſe pro nobis exhibuit, ideo quoque loco noſtri, hoc modo quæri & invadi voluit.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

huit. Id quod grato animo ſemper recolendum nobis eſt, Sir.28.v.20.

2. *Suam innocentiam*, quam demonſtrat

1. *Ex quotidiana converſatione.* Quotidie, ait, vobiſcum fui. Quodſi injurium quid perpetraſſem, non palam inter vos converſatus fuiſſem: verum ipſa conſcientia mea mihi teſtis eſt, quod nemo veſtrûm ex re & vero mali quicquam mihi imputare poterit. Ideo non metui vos, nec nunc metuo, ſed ſemper paratus ſum ad ſatisfactionem, omni poſcenti rationem, 1.Petr.1,16.

Hic videmus delectationẽ bonæ cõſcientiæ, quæ neminem exhorreſcit, à nemine ſe abſcondit, ſed omnibus ſe judicandam ſiſtit, exemplo eſto Stephanus, Act.6.v.ult.

Præcipua igitur hæc veſtra cura ſit, ut fidem & bonam conſcientiam cuſtodiatis, 1.Tim.1.v.29.

- - Hic murus aheneus eſto,
Nil cõſcire ſibi, nulla palleſcere culpa.

Si enim cor noſtrum non condemnaverit nos, fiduciam habemus ad Deum, 1.Joh.3.v.21. Quodſi vero fiduciam ad Deum habemus, mundum minus metuamus, qui enim in nobis eſt, major eſt, quam qui eſt in mundo, 1.Joh.4.v.4.

2. *Ex Evangelii prædicatione.* Quotidie apud vos ſedebam, docens in templo, & non extendiſtis manum in me, q.d. Servator: Monſtravi vobis viam ad cœlum, & in concionibus meis unice eò collineavi, ut è Regno Satanæ erepti, ad vitam æternam cuſtodiremini, quî igitur fit, quod hanc mihi perſolvere vultis mercedem? Hoc ſane de vobis non meritus ſum.

Hac in re Chriſtus exemplum & idea eſt, omnium fidelium verbi Præconum, hi ab eo exemplum capere debent, & diligentiæ & patientiæ. Diligentiæ quidem, ut & ipſi quotidie in templo doceant, & munus ſuum fideliter obeant, arguendo, increpando, exhortando, oportune importune, 2.Tim.4.v.2.

Patientiæ vero ne mirum ipſis videatur, ſi & ipſi ingratitudinem experiantur, ſed potius hoc ſolatium teneant, quod qui in cœlis habitat, non injuſtus ſit, ut obliviſcatur operis & laboris, & dilectionis, Hebr.6.v.10. Ideo aliquando Doctores fulgebunt inſtar firmamenti, Dan.12.v.3.

3. *Divinam providentiam*, q.d. tum temporis, Paſſionis hora nondum advenerat, ideoque manum non auſi eſtis extendere ad me, licet me occidere deſideraveritis: Sed hæc eſt hora veſtra & poteſtas tenebrarum in qua vobis Pater meus permiſit facere, quæ manus ejus & conſilium decreverunt fieri, Act.4.v.28. Eſt quoque poteſtas tenebrarum, dum permittit, ut Princeps tenebrarum, & filii incredulitatis, ſe mihi opponant, & animum ſuum expleant.

Videmus hîc ſine voluntate Patris cœleſtis ne capillum quidem capitis nobis lædi poſſe, Matth.10.v.30. Quodſi vero hoſtibus indulget, ut nobis incommodent, non tamen centum annos id durabit, ſed horam duntaxat. Si illa finita eſt, luctus noſter in gaudium vertetur, Pſal.30.v.6.

7. *Fuga conſequentia.* Quia diſcipuli vident, quod vim vi repellere nolit, omnes animum abjiciunt, & in fuga ſalutem quærunt. Id deſcribunt Evangeliſtæ

1. *Generaliter.* Tunc diſcipuli omnes, relicto eo, fugerunt, ſicut id ipſis Servator dilucidè prædixerat, Joh.16.v.32.

Hîc exemplum habemus, geminæ inconſtantiæ:

1. *Erga Deum*, quod ſæpe tempore perſecutionis homines à Chriſto & doctrina ejus deficiant. Apoſtoli ante promiſerant, ſe omnia, vitam quoque pro Chriſto profuſuros: ſed jam, ubi res in diſcrimen adducta eſt, promiſſi immemores ſinguli aufugiunt. Idem hodie adhuc evenire ſolet. Pravum enim eſt cor hominis & imperſcrutabile, Jer. 17. v. 9. Rebus ſecundis plenâ in Deum fiducia alimur: ſimulac vero adverſæ res ingruunt, animis cadimus, & tantum non deſperamus. Verum quid Scriptura? Væ inconſtanti corde! Sir. 2. v. 14. Apoc. 3. v. 16.

2. *Erga proximum*. Apoſtoli Chriſti intimi & familiariſſimi erant, quos omni indigentia adeo aluerat, ut ipſi fateri cogantur, nihil ſibi defuiſſe, Luc. 22. v. 36. Verum jam ubi Chriſtus in acie novaculæ verſatur, & ab hoſtibus prehenditur & vincitur, quilibet ſaluti ſuæ conſulens, à Chriſto ſecedit. Sic adhuc hodie multi amici ſunt, dum emolumentum ex amicitia capere poſſunt: Sed non permanent in die tribulationis, Sir. 6. v. 9.

2. *Individualiter*. Adoleſcens enim quidam ſequebatur Jeſum, amictus Sindone ſupero nudo, & juvenes tenuerunt eum. At ille rejecta Sindone, nudus profugit ab eis.

Quis juvenis hic fuerit, de eo diverſæ opiniones ſunt. Gregorius Johannem Evangeliſtam fuiſſe autumat. Verum hoc non probabile eſt, ſiquidem Iohannes non aufugit, ſed in palatium Principis Sacerdotum Dominum ſecutus eſt. Theophylactus Jacobum minorem fuiſſe putat, vel certe filium hoſpitis, in cujus ædibus Chriſtus agnum Paſchalem cum diſcipulis ſuis comederat, quod loco ſuo relinquimus.

Intelligimus hinc, non omnes Chriſtianos pari afflictione premi, ſed alios multum, alios parum ſuſtinere propter Chriſtum. Apoſtoli in fuga ſua vitam & veſtes aufferunt: hic vero adoleſcens induſium quoque ſuum relinquere cogitur.

Ita adhuc hodie fieri amat. Hic rapinam bonorum ſuorum tolerare cogitur, Hebr. 10, 34. alius vero non bona modo temporalia relinquere tenetur, ſed eò quoque res redit, ut uſque ad ſanguinem reſiſtat, Hebr. 12, 4. Hæc ita à Deo diriguntur, qui calicē in manu habet, vini meri plenum infuſum, Pſal. 75. v. 9. ex eo omnes bibere cogimur, quilibet, quantum Deus ipſi ordinavit. Interea hoc ſolatium reſtat, quod ſi & nos cum adoleſcente hoc nudi propter Evangelium auffugere, & omnia quæ noſtra ſunt, relinquere cogimur, quod Chriſtum induimus per fidem, Rom. 13. v. 14. & deinde die ultimo non nudi apparebimus, Apoc. 3. v. 17. Sed Jeſus cooperiet nos byſſino ſplendenti & candido, quod juſtificationes Sanctorum ſunt, Apoc. 19. v. 8. & omnia quæ propter ipſū reliquimus, centuplo accipiemus, & vitam æternam poſſidebimus. Largiatur hanc nobis Deꝰ Opt. Max. per & propter Chriſtum,

Amen.

DOMI-